

[Hauberg.]

nemførte disse Tilskud, saa kunde Skolerne ikke fortsætte deres Virksomhed, og det maa vist erkendes, at det i nogen Maade var rigtigt. Vi erkendte, at disse Skoler dækkede et Behov, og at dette Behov ikke inden for en rimelig Tid, som Forholdene nu engang er, vilde kunne dækkes paa anden Maade. Vi stemte som sagt derfor, men vi var ikke tilfredse med de Regler, hvorefter Tilskuddene til disse Skoler blev tildelt. Vi fremdrog det meget stærkt, og den afgaaede Undervisningsminister lovede, at han vilde tage disse Tilskudsregler op til Overvejelse. Nu vil jeg gerne spørge, om den nuværende Undervisningsminister ikke ogsaa er villig dertil.

At disse Regler er meget vanskelige og meget uoverskuelige, vil formodentlig fremgaa med tilstrækkelig Tydelighed deraf, at en af disse Skolers egne Repræsentanter udtalte, at man maatte være i Besiddelse af mere end Salomons hele Visdom for at finde ud af dem. Selv om det maaske er noget overdrevet, er det dog saaledes, at man ikke ved at gennemlæse Loven faar noget klart Billede af, hvorledes disse Tilskud virker. Jeg haaber altsaa, at den højtærede Undervisningsminister vil tage disse Forhold op til fornyet Overvejelse.

Det er endvidere saaledes med disse Tilskud til private Realskoler, at en stor Del af Tilskuddene anvendes paa den Maade, at man kan uddele nogle af disse Statsmidler i Form af hele eller halve Fripladser, altsaa i Form af Hjælp til mindrebemidlede Elever. Endvidere er det disse Skolers Ejere eller Ledere, der saa godt som ene bestemmer, hvem Tilskuddet skal tilflyde. Jeg synes ikke, det Forhold er rigtigt, og vi paatalte det fra mit Partis Side, da Loven kom frem. Vi mener, at der maatte kunne findes en Form, der var mere heldig. Naar et ungt Menneske f. Eks. søger Hjælp til at gaa paa en Højskole eller en Landbrugsskole, henvender han sig til en offentlig Myndighed, og denne offentlige Myndighed udrægner efter ganske bestemte Regler det Tilskud, vedkommende kan faa. Jeg synes, at man paa en eller anden Maade maatte kunne finde frem til en Ordning, hvorefter det blev en offentlig Myndighed, der efter nærmere angivne Regler bestemte, hvem af de ubemidlede Elever der skulde komme i Betragtning ved Tildeling af disse Tilskud, der ydes i Form af hele eller halve Fripladser i private Realskoler.

Hele dette Spørgsmaal staar jo i nogen Forbindelse med det langt større Problem, Demokratiseringen af Ungdommens Studieforhold. Dette Problem ligger aabenbart

ikke, som det burde. Det burde i Grunden være saaledes, at det var de bedst begavede unge Mennesker, der kom til at studere, men saaledes er det jo ikke. Al Statistik viser, at de mindrebemidlede i meget, meget ringe Grad er repræsenteret i Forhold til det Antal af Befolkningen, de udgør. Den Del af Ungdommen, der i Dag kommer til at studere, er jo udelukkende dem, der har eller kan skaffe sig den nødvendige økonomiske Basis derfor. Jeg ved, at Ungdomskommissionen arbejder med dette Spørgsmaal.

Det har meget stor Betydning særlig for de mindrebemidlede, og jeg tror, jeg tør sige, at det ogsaa har stor Interesse for den socialdemokratiske Ungdom, som i mange Aar og ved mange Lejligheder har rejst hele dette store Problem, og som ogsaa ved Lejlighed har givet Anvisning paa, hvorledes den mente man skulde gribe Sagen an. Man gik et rigtigt Skridt ad denne Vej ved de forøgede Tilskud til de ubemidlede Seminarieelever, men paa Baggrund af hele Problemet om Demokratiseringen af Ungdommens Studieforhold var det jo et meget lille Skridt. Spørgsmaalet er meget omfattende, og mange venter paa, at det bliver saaledes, at de bedst begavede af Ungdommen kan komme til at studere. Det er ikke blot skadeligt for Ungdommen, at det ikke er saaledes, men det er ogsaa skadeligt for Samfundet, for Samfundet mister derved en Lejlighed til at faa anbragt i Stilling og Embeder de bedst begavede, og det er jo ingenlunde saaledes, at de, der kan skaffe sig den nødvendige økonomiske Basis, netop er de bedst begavede.

Jeg vil gerne henstille til den højtærede Undervisningsminister, at han, naar han senere tager Ordet, fremsætter sit Syn paa denne Sag. Hvis det er muligt for den højtærede Undervisningsminister — jeg ved ikke, om det er det — at sige lidt om, hvor langt Ungdomskommissionen er kommet med Arbejdet paa Løsningen af dette Problem, tror jeg, det vil have betydelig Interesse. Man arbejder jo med det ogsaa i andre Lande; jeg ved, at man i Norge for nogen Tid siden har taget det op. Hvis den højtærede Undervisningsminister vil sige lidt om sin Stilling dertil, tror jeg, jeg tør sige, at hele Befolkningen med spændt Opmærksomhed vil lytte.

Der er et andet Forhold, jeg gerne vil drage frem, nemlig Brugen af de kommunale Undervisningslokaler. Naar Ungdommen ude i Kommunerne, særlig i Landkommunerne, søger om at faa disse Undervisningslokaler til Aftenskole, til Studiekredse, til Fore-